

HOE LANG IS LAURIA CYLINDRACEA AL IN NEDERLAND?

door

A.D.J. Meeuse

Het Nederlandse areaal van *Lauria cylindracea* is geruime tijd beperkt geweest tot de bekende vindplaats bij Domburg/Westkapelle. Eerst in de laatste tijd heeft uitbreiding in de richting van Veere plaatsgevonden. Noch in noordelijke, noch in zuidelijke richting is *Lauria* in overeenkomstige habitata ooit gevonden. Ook langs de Belgische kust werd zij tijdens een verzameltocht ca 40 jaar geleden niet waargenomen. Het is daarom zeer onwaarschijnlijk dat de oudste vindplaats op Walcheren een rest-areaal is van een groter verspreidingsgebied. De soort is derhalve van elders aangevoerd en gezien haar huidige verspreiding vermoedelijk uit Engeland. Ik heb op tal van plaatsen op de Britse eilanden verzameld en kwam herhaaldelijk *Lauria* tegen, ook in kustgebieden, maar kreeg nooit de indruk dat deze soort anthropochoor is (want zover ik weet, niet in tuinen te vinden, wel op muren en dan dikwijls in associatie met *Parietaria judaica*, het klein glaskruid). Bij passief transport kan die droogte-resistentie van belang zijn, erg ver kruipen kan deze soort niet. Passief transport door vogels of zoogdieren of luchtstromingen kan wel als onmogelijk beschouwd worden.

Menselijke invloed dan! Het is wel zeker dat zaden van plantesoorten en ook bepaalde landslakken over respectabele afstanden zijn verspreid in de tros of de bagage van troepen. Legerafdelingen van Britse strijdkrachten hebben herhaaldelijk in Europa gestreden, in de 17de eeuw of al eerder en in de 18de eeuw tot en met de Napoleontische tijd. Zulke eenheden werden dan, wachtend op vervoer verzameld nabij kustplaatsen en in hun affuiten, caissons en voertuigen of schoeisel kon modderige grond vastkleven en ook met paardenvoer of stro kon een en ander worden meegevoerd.

Ik stel mij voor dat transporten in Vlissingen aanlegden om water en voorraden in te nemen en dat soldaten gingen passagieren. Wellicht werden bij Domburg ook troepen aan land gezet. Het is denkbaar dat *Lauria* op een andere plaats op Walcheren vaste voet kreeg en zich van daar uit verspreidde tot Domburg. Overstromingen zouden het areaal dan verkleind hebben. De populatie van Domburg heeft de grote inundaties van begin jaren '40 en de watersnoodramp van 1953 overleefd, blijkbaar omdat het water daar niet zo hoog steeg.

Summary

Lauria cylindracea has been known to occur in a small area near Domburg (Isle of Walcheren, Netherlands) for at least seventy years. It is most unlikely that this locality is a relict area of a larger range of distribution and the author suggests that *Lauria* was introduced much earlier, conceivably as stow-aways by British army units on their way to European battle grounds.